

Suomenkielisen perusopetuksen tuntijako suhteessa valtioneuvoston tuntijakoon ja ruotsinkielisen perusopetuksen tuntijakoon Kauniaisten kaupungissa

SOVV 16.08.2023 § 49

542/12.00.01.00/2021

Lisätiedot:

opetuspäällikkö Maria Ekman-Ekebom, 050 308 6262
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan 25.1.2023 kokouksen yhteydessä, jolloin käsiteltiin suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan käyttötalouden käyttösuunnitelmat (§ 4), valiokunta pyysi selvitystä tuntijaosta ja siitä, onko valtioneuvoston tuntijaon ylittävien tuntien määrä ja sisältö linjassa opetuksen tavoitteiden ja ruotsinkielisen opetuksen kanssa.

Perusopetuslaissa (§ 2; 628/1998) on määritelty opetuksen valtakunnallisia tavoitteita. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Opetuksen tulee edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Opetuksen tavoitteena on lisäksi turvata riittävä yhdenvertaisuus koulutuksessa koko maan alueella.

Valtioneuvoston asetuksessa (§ 2-4; 422/2012) on tarkemmin kuvattu tavoitteet:

- kasvu ihmisyyteen ja yhteiskunnan jäsenyyteen:
Elämän, toisten ihmisten ja luonnon kunnioittamisen rinnalla korostetaan ihmisarvon loukkaamattomuutta, ihmisoikeuksien kunnioittamista ja suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Sivistykseen nähdään kuuluvaksi myös yhteistyö ja vastuullisuus, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvu hyviin tapoihin sekä kestävän kehityksen edistäminen.
- tarpeelliset tiedot ja taidot:
Opetuksen tavoitteena on oppilaan laajan yleissivistyksen muodostuminen, maailmankuvan avartuminen ja syveneminen. Tämä edellyttää ihmisten tarpeiden ja tunteiden, kulttuurin, taiteiden ja kirjallisuuden, ympäristön ja luonnon, historian ja yhteiskunnan perusteiden, uskontojen ja elämäntapojen sekä talouden ja teknologian tuntemusta.
- sivistyksen, tasa-arvoisuuden ja elinikäisen oppimisen edistäminen:
Kaiken toiminnan tulee vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä parantaa oppimaan oppimisen taitoja ja edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen.

Suomenkielisen perusopetuksen lukuvuosisuunnitelmassa (2022-2023; SOVV 27.10.2022 § 56) on nostettu esiin ne kohdat kaupungin strategiasta 2018-2022 jotka liittyvät opetukseen. Lukuvuosisuunnitelmassa on myös kuvaus koulun toiminta-ideasta:

Kauniaisten suomenkielisen perusopetuksen unelmana ja kantavana voimana on kirkas näkemys hyvästä elämästä, joka syntyy yhdessä tekemällä. Tehtävämme on antaa oppijalle vahvat juuret ja siivet.

Unelmakoulun pedagogiikka perustuu humanistiseen ihmiskäsitykseen. Sen mukaisesti koulussa vallitsee innostava ja avoin ilmapiiri, jossa oppilas on pedagogiikan ja toiminnan keskiössä. Korostamme oppilaiden osallisuutta ja yhdessä tekemistä. Yhdessä oppilaan ja kodin kanssa vahvistamme oppilaan positiivisen minäkuvan kehittymistä ja hänen kasvamistaan yhteiskunnan vastuulliseksi jäseneksi. Opettaja on oppimisen mahdollistaja. Opettajan eettisyys on pedagogiikan ja toiminnan kivijalka. Tavoitteenamme on oppijan ilon, uteliaisuuden, sisäisen motivaation ja intohimon sytyttäminen.

Tuntijako on viimeksi käsitelty valiokunnassa vuonna 2017 (SOVV 14.12.2017 § 69, paitsi kielikylypy: SOVV 27.01.2022 § 6), jolloin käsiteltiin A1-kielen (englanti) aloituksen aikaistamista. Vuodesta 2017, Kauniaisissa suomenkielisessä peruskoulussa ei ole tehty muutoksia valtioneuvoston tuntijaon ylittävien tuntien määrissä eikä oppiaineissa. Ei ole myöskään tapahtunut muutoksia valtakunnallisissa opetuksen ja kasvatuksen tavoitteissa.

Tuntijaon tarkastelu

Suomenkielisen perusopetuksen oppilaat opiskelevat vähintään 233 vuosiviikkotuntia, mikä on yhdeksän tuntia enemmän kuin valtioneuvoston määräämä minimi tuntimäärä vuosiluokille 1–9 (**oheismateriaali**).

Valtioneuvoston tuntijaon ylittäviä tunteja tarjotaan taide- ja taitoaineissa, kielissä ja oppilaan hyvinvointiaineissa.

Mikäli oppilas on tehnyt myös muita kielivalintoja, vuosiviikkotuntimäärä nousee, esimerkiksi valinnaisella A2-kielillä 246 viikkotuntiin tai valinnaisella B2-kielillä 237 tuntiin.

Kaupungin ruotsinkielisessä perusopetuksessa kaikki oppilaat opiskelevat 240 viikkotuntia. Kaikki oppilaat opiskelevat suomea A1-kielenä ja joko englantia tai saksaa A2-kielenä. A2-kieli ei ole vapaaehtoinen, vaan se luetaan valtioneuvoston asetuksen mukaisesti "vähimmäistuntimäärän ylittävän opetuksena." Vähimmäistuntimäärän ylittävää opetusta ei voida järjestää käyttäen määriteltyjä valinnaisten aineiden tai B1-kielen kaikille yhteistä vähimmäistuntimäärää. Vähimmäistuntimäärän ylittävänä opetuksena A2-kieltä opiskelevan oppilaan kokonaistuntimäärä olisi yhteensä vähintään 236 vuosiviikkotuntia. Tämän vuosiviikkotuntien vähimmäismäärän lisäksi ruotsinkielisessä perusopetuksessa Kauniaisissa opetetaan neljä tuntijaon ylittävää vuosiviikkotuntia.

Ruotsinkielisessä opetuksessa panostetaan samoihin oppiaineisiin kuin suomenkielisessä perusopetuksessa, toisin sanoen, taito- ja taideaineisiin, kieliin ja hyvinvointiin. Näiden lisäksi panostetaan myös äidinkielen, toiseen kotimaiseen kieleen ja matematiikkaan.

Loppupäätelmät

Erot suomen- ja ruotsinkielisen perusopetuksen välillä syntyvät siitä, että kaikki ruotsinkielisen perusopetuksen oppilaat opiskelevat suomea A1-kielenä, kun taas suurin osa suomenkielisen perusopetuksen oppilaista opiskelee toista kotimaista kieltä B1-kielenä. Molemmissa panostetaan taito- ja taideaineisiin, kieliin ja

hyvinvointiin, ja näin suomenkielinen perusopetus on sisällöltään linjassa opetuksen tavoitteiden ja ruotsinkielisen opetuksen kanssa. Ruotsinkielisessä opetuksessa panostetaan lisäksi äidinkielen ja matematiikkaan.

Valtioneuvoston (19.1.2023) asettama uusi perusopetuksen tuntijako tulee voimaan 1.8.2024 ja vähimmäismäärä vuosiviikkotunteina tulee olemaan 225 tuntia. Muutos koskee B1-kielen opetusta, jota lisätään yhdellä vuosiviikkotunnilla vuosiluokille 7–9. Vuosiluokalla 7 tulisi jatkossa opettaa B1-kieltä 2 vuosiviikkotuntia ja vuosiluokilla 8-9 yhteensä 3 vuosiviikkotuntia.

Sivistystoimenjohtaja Mikael Flemmich:

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta merkitsee tuntijakoselvityksen tiedoksi.

.....

Puheenjohtaja Satu Mollgren esitti seuraavaa:

Valiokunta lähettää tuntijakoselvityksen kaupunginhallitukselle tiedoksi. Lisäksi valiokunta pyytää opetustoimea selvittämään yhdessä suomenkielisten peruskoulujen kanssa tarvetta lisätä äidinkielen ja matematiikan tuntimäärää alakoulussa.

Eesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Valiokunta lähettää tuntijakoselvityksen kaupunginhallitukselle tiedoksi. Lisäksi valiokunta pyytää opetustoimea selvittämään yhdessä suomenkielisten peruskoulujen kanssa tarvetta lisätä äidinkielen ja matematiikan tuntimäärää alakoulussa.

Oheismateriaali:

Perusopetuksen tuntijakovertailu

Jakelu:

Kaupunginhallitus